บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษายังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติอันล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ, 2552: 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ 5 หัวข้อ ได้แก่ 1) การอ่าน 2) การเขียน 3) การฟัง การดู และการพูด 4) หลักการใช้ภาษา และ 5) วรรณคดีและวรรณกรรม การกำหนดสาระการเรียนรู้นี้ ถือเป็นสาระแกนกลางที่ทุกคนจะต้องเรียน และต้องสามารถใช้ทักษะเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียนได้

ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น การอ่านและการฟัง เป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดความเห็น การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจ พิเคราะห์สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ตรงตามความสามารถ และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (อรอุมา อินฟูลำ, 2551: 2)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การเขียนเป็นทักษะที่มนุษย์ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันเพื่อการศึกษา การทำงาน และการติดต่อทั่วไป เป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายมายังผู้รับสาร ถ้าผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าใจไม่ตรงกัน ก็อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดและมีความรู้สึกที่ ไม่ดีต่อกันได้ การเขียนนับว่ามีความสำคัญต่อการสื่อสารมาก ดังที่ Raimes (อ้างใน ชัยวาฤทธิ์ สร้อยเงิน, 2552: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า การเขียนเป็นการส่งสารที่จำเป็นเพื่อเผยแพร่ข่าวสารความรู้ไปสู่ผู้อื่นในสถานการณ์ของโลกปัจจุบันซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านวิทยาศาสตร์ การศึกษาและเทคโนโลยี สอดคล้องกับ นฤมล ม่วงไทย (2543: 2) ที่ได้ให้ความความสำคัญการเขียนไว้ว่า การเขียนนับเป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคนที่ใช้ในการสื่อสาร เรียนรู้และการประกอบอาชีพ การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ว่าเป็นศาสตร์ หมายความว่า เป็นความรู้ที่ฝึกฝนได้ และเป็นศิลป์ หมายความว่า เป็นเทคนิควิธีการเขียนของแต่ละคนที่จะทำให้ผู้รับสารเข้าใจงานเขียนนั้น

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ นับว่าเป็นทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาการศึกษามากทักษะหนึ่ง เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะพื้นฐานที่ช่วยให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการและประสบการณ์โดยเชื่อมโยงลำดับความคิดให้เป็นถ้อยคำที่สละสลวย สามารถเขียนได้หลายมุม แปลกและไม่ซ้ำแบบใคร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจตรงกับผู้เขียนต้องการและได้ผลงานที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร การเขียนสร้างสรรค์ยังช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และปัญหาแปลกใหม่ซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลาได้อีก การที่จะดำรงชีวิตหรือปรับตัวให้อยู่ในสภาพของสังคมลักษณะนี้ได้จะต้องอาศัยทักษะที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และความกล้าแสดงออกในด้านความคิดให้มากขึ้นโดยลำดับ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยทำให้ผู้เขียนได้สะท้อนความคิดของตนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมและยังได้ใช้จินตนาการ ประสบการณ์ และความรู้ที่มีอยู่ในตัวผู้เขียนเสนอแนวคิดใน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พร้อมกับกระตุ้นให้ผู้อ่านได้นำแนวคิดไปคิดสร้างสรรค์ในงานต่างๆ นอกจากจะทำให้ผู้เขียนเชิงสร้างสรรค์มีโอกาสได้แสดงออก ได้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้แล้ว การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังสามารถช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและนำความคิดไปสานต่อ เพื่อพัฒนาสังคมให้มีความทันสมัยและดีกว่าที่เป็นอยู่ต่อไปได้อีกด้วย (นิจ จันทร์มล, 2535: 1) จะเห็นได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์สมควรให้เด็กได้รับการฝึกฝนตั้งแต่เด็ก และควรได้รับการกระตุ้นอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะลดลงถ้าไม่ได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอ ดังนั้นหากได้มีการฝึกเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านนี้แล้ว จะเป็นการช่วยให้เด็กคงไว้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ปัจจุบันครูผู้สอนภาษาไทยส่วนใหญ่สอนโดยยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางและเน้นความจำ เน้นการสอนเขียนที่มีกฎเกณฑ์และยึดความถูกต้องตามหลักภาษาเป็นส่วนใหญ่มากกว่าเน้นความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนั้นครูมักจะชื่นชมนักเรียนที่สามารถจำคำครูได้มาก ๆ ขาดการกระตุ้น พัฒนาและส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของเด็กในระดับประถมศึกษา ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่า เป็นเรื่องยากที่จะเขียน เกิดความลำบากใจในการเขียน (นิจ จันทร์มล, 2535: 3) ดังนั้นในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ครูจึงมีหน้าที่หาเทคนิค วิธีการและสื่อที่แปลกใหม่มาเป็น สิ่ง เร้าเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนฝึกคิดและเขียนได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมกับวัย ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกนึกคิดจินตนาการและอารมณ์แล้วสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ การปูพื้นฐานความคิดแบบอเนกนัย การจัดสภาพแวดล้อมหรือการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ก่อให้เกิดความคิดในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประสบผลสำเร็จ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ บรรยากาศทางด้านกายภาพ บรรยากาศด้านสมอง และบรรยากาศด้านอารมณ์ (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรธน์, 2544: 43) การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับการทำงานของสมอง จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าถูกท้าทาย ไม่น่าเบื่อ สามารถเรียนด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลินต่อเนื่องเป็นเวลานาน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง เป็นการเรียนรู้โดยธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพของตนเอง (เธียร พานิช, 2544: 21)

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนานวัตกรรมทางการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน ทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจก็คือแนวคิดในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning หรือ BBL) การเชื่อมโยงการค้นพบทางด้านการเรียนรู้ของสมองกับการจัดการเรียนรู้นี้เป็นฐานสำคัญที่จะทำให้เราสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ชัดเจนขึ้น

มีหลักเกณฑ์และเหตุผล การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับธรรมชาติของสมองจะทำให้เด็กมีพัฒนาการการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของสมองมนุษย์ ซึ่งนักวิจัยทั่วโลกค้นพบตรงกันว่าสมองของมนุษย์ทุกคนถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้โดยแท้ ไม่มีสมองของมนุษย์ (ปกติ) คนใดที่จะไม่เรียนรู้ เพียงแต่การพัฒนาจะดีเพียงใดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนรู้ที่อยู่รอบๆตัวเด็ก (วิทยากร เชียงกูล, 2548: 115) ดังนั้น การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน อาจถือได้ว่าเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไม่นานมานี้และได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานมีหลายแนวคิดที่คล้ายๆกัน การค้นคว้า การวิจัยด้านสมองและการเรียนรู้ยังเป็นระบบที่ซับซ้อน ซึ่งจะต้องศึกษากันต่อไป (ประหยัด จิระวรพงศ์, 2549: 11) การค้นพบ ว่าสมองของคนเราไม่ได้แยกกันทำงานเป็นซีกซ้าย-ขวาตามลำพัง แต่ทว่าทำงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เชื่อมโยงถึงกันทั้งหมดโดยผ่านเส้นใยประสาทที่คอยเชื่อมโยงเซลล์สมองแต่ละส่วน ซึ่งการเชื่อมโยงนี้เองที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ การค้นพบนี้นำไปสู่ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน ซึ่งเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญเช่น การสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction) พหุปัญญา (Multiple Intelligences) และการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-centeredness) เป็นต้น (ปี่ซังข้าวน้อย, 2548: 20) เมื่อการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสมอง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของสมองจึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2542: 3) กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่เหมาะสมผู้จัดการศึกษาจึงควรมีความรู้พื้นฐานในเรื่องของโครงสร้างของสมองและการทำงานของสมอง รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต พัฒนาการของสมองและการเรียนรู้ สอดคล้องกับที่อุษา ชูชาติ กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพสมองและการเรียนรู้ของคนไทยไว้ว่า

> … การพัฒนาศักยภาพสมองและการเรียนรู้ของคนไทยจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน โดยทุกฝ่ายต้องเข้าใจ ความรู้พื้นฐานและตระหนักถึงความ สำคัญ ความมหัศจรรย์ของสมอง โครงสร้างการทำงานของสมอง การเจริญเติบโตและพัฒนาการของสมองตามวัยที่ถือเป็นฐานชีวิตของมนุษย์ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และ ต้องเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งเสริมหรือบั่นทอนพัฒนาการของสมองและการเรียนรู้ควบคู่กันไปด้วย...
>
> (อุษา ชูชาติ , 2547: 13)

หลักการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานก็คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเชื่อว่า ความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ก็คือ การพัฒนาศักยภาพของสมองและการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่าย (ประหยัด จิระวรพงศ์, 2549: 11) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การมองเห็น การฟัง การสัมผัส การชิมรส การดมกลิ่น เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ตลอดจน การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อและเหมาะสม การแสดงออกซึ่งความรัก ความเอาใจใส่ ความรู้สึกที่อบอุ่น และการดูแลด้านภาวะโภชนาการ การจัดการกับความเครียด การออกกำลังกาย การสอนและการพักผ่อน ล้วนมีผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ทั้งสิ้น และการจัดประสบการณ์ ที่ซ้ำ ๆ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวิธีการที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนคิดสร้างความรู้เพื่อนำไปสู่การสัมผัสได้ดี และสร้างความหมายของ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อมูล ทำให้เป็นความรู้ที่มีความหมาย โดยการนำเอาความรู้กระบวนการ ความรู้กลไกทางกาย ความรู้ด้านอารมณ์ มาใช้กลายเป็นความรู้ใหม่ ที่ประสบผลสำเร็จ ทำได้ ปฏิบัติได้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2549: 52-55)

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ไปพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับชั้นประถมศึกษา เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นช่วงวัยสำคัญที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเด็กสนใจและมีจินตนาการทั้งในการเขียนและในการสร้างงานศิลปะ จากการศึกษาประวัติบุคคลสำคัญต่าง ๆ เช่น นักประดิษฐ์นักวิทยาศาสตร์เอกของโลกหลาย ๆท่านพบว่าบุคคลเหล่านี้ได้เริ่มสร้างผลงานตั้งแต่วัยประถมศึกษา (อารี รังสินันท์, 2532: 166) ดังนั้นถ้ามีการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับนี้จะเป็นผลต่อความสำเร็จในการเรียนในระดับสูงต่อไป (อารี รังสินันท์, 2532: 47) จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งนารี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอน มีผลคะแนนเฉลี่ยสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทักษะการเขียน ในปีการศึกษา 2551 เพียงร้อยละ 64.40 และปีการศึกษา 2552 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 62.77 จะเห็นได้ว่าทักษะการเขียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 2, 2552) นักเรียนจึงควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยในการพัฒนาในด้านการเขียน โดยการออกแบบการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติการทำงานของสมอง กระตุ้นให้สมองทั้งซีกซ้ายซีกขวาทำงานอย่างสมดุล ให้มีนักเรียนมีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานตามความสมัครใจและการมีแรงจูงใจที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได□แก□ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน บ้านทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ป□การศึกษา 2555

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรที่ใช้□ศึกษา

ตัวแปรต้น ได□แก□ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

ตัวแปรตาม ได□แก□

1) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

2) พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน โดยผู้ศึกษากำหนดประเด็นในการศึกษาพฤติกรรมไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

ก. ความสนใจในการเรียนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) การฟังอย่างตั้งใจ แสดงอาการนั่งฟังอย่างตั้งใจและต่อเนื่อง ไม่หันซ้ายหันขวาสนใจเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียน 2) ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน มีความตั้งใจ เร่งรีบ ขมีขมันในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน ไม่นำกิจกรรมอื่น ๆ มาทำในขณะเรียน และ 3) ความรับผิดชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา มีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันระยะเวลาที่กำหนด

ข. การตอบคำถามและโต้ตอบในชั้นเรียน ได้แก่ 1) การตอบคำถาม มีการโต้ตอบในชั้นเรียนขณะครูสอน 2) การซักถาม มีการซักถามข้อสงสัยและซักถามความรู้เพิ่มเติม และ 3) การแสดงความคิดเห็น มีการแสดงความคิดเห็นถูกต้องและมีเหตุผลมีส่วนร่วมในการสนทนา

2.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้กรอบแนวคิดมาจากตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีรายละเอียด ดังนี้

- การเขียนคำจากภาพ
- การเขียนเรื่องจากคำ
- การเขียนบรรยายภาพ
- การเขียนเรื่องจากภาพและคำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

- การแต่งเรื่องต่อจากประโยคขึ้นต้น
- การเขียนลำดับเหตุการณ์
- การเขียนแสดงความรู้สึก
- การเขียนแสดงความต้องการ
- การเขียนตอนจบของเรื่อง
- การเขียนนิทานจากความคิดและจินตนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง การนำองค์ความรู้เรื่องสมองและธรรมชาติ การเรียนรู้ของสมองมาใช้ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างประสบการณ์ ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมและกระบวนการอื่น ๆ ร่วมกับสื่อเพื่อการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนการสอน 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนเป็นขั้นเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนผ่อนคลายอารมณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมหลักจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาจากง่ายไปยากโดยเริ่มจากการเขียนคำและนำคำมาแต่งเป็นประโยค นำประโยคมาเขียนเป็นความเรียง ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นขั้นสรุปบทเรียนและนักเรียนได้นำเสนอผลงานการเขียนของตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการทำใบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการเขียนคำ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2-10 เรื่องการเขียนความเรียง

ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความคล่องแคล่วในการคิดแล้วเขียนคำตอบให้ได้ปริมาณมากที่สุดในเวลาที่จำกัด

ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแล้วเขียนในสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับคนอื่นและแตกต่างไปจากความคิดธรรมดา

ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความคล่องแคล่วในการคิดแล้วเขียนคำตอบได้หลายประเภท หลายทิศทาง

ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดแล้วเขียนรายละเอียดเพื่อตกแต่งหรือขยายความคิดหลักให้ได้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำ หรือ การปฏิบัติของนักเรียนในเวลาเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน คือ ความกระตือรือร้นในการเรียนอย่างต่อเนื่อง การตอบคำถามและโต้ตอบในชั้นเรียน โดยการวัดจากแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนและบันทึกขั้นตอนและกระบวนการเขียนของนักเรียนแต่ละคน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจาการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. เป็นแนวทางพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับชั้นอื่นต่อไป
2. เป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนในสาระและระดับชั้นอื่น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน
4. เป็นแนวทางสำหรับครูที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
5. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยและการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved